

הישבת של רבי נתמן מברסלב

כל מה שמתגדל ומתפאר שם הצדיק יותר מתגדל ומתפאר שם השם יתברך ביותר. (קל"מ ב', סז)

טוב להגיד ולשיר **נְחַמְנוּ נְחַמְנוּ מְאוֹמָן** לזכות לכל הישועות

שבת דברים

ויהי בארבעים שנה ... (דברים א', ג')

מלמד שלא הוכיחו אל סמוך למיתה (רש"י) מובא בזהר הקדוש ברעיא מהימנא על משה רבנו עליו השלום: ובגין דהוית חשיב בחיך דאלו הוה אפשר לך הוית מהדר כלא עלמא תחות קדשא בריך הוא וכו', עין שם, שמבאר שם גדל מעלת משה בשביל זה שהיה חושב כל ימיו שאלו היה אפשר לו היה מחזיר כל העולם לה' יתברך. נמצא, שאפילו משה רבנו עליו השלום, עיקר מצות תוכחה היה מקים על ידי הרצון שהיה כוסף תמיד להחזיר כל העולם למוטב ועל ידי זה זכה למה שזכה וזה בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל שאין מוכיחין את האדם אלא סמוך למיתה, שכן משה לא הוכיחו אלא סמוך למיתה וכן יעקב אבינו וכו', הינו כי עיקר התוכחה הוא על ידי הרצון. ועל כן עיקר התוכחה הוא רק סמוך למיתה שאז מתחילין להכלל ברצון ואז מאיר בו הרצון ביותר, מחמת שהוא סמוך להסתלקות, כי ההסתלקות של הצדיק הוא שיהיה נסתלק ונכלל בבחינת רצון כמו משה רבנו עליו השלום, שנכלל בשעת מיתתו ברעוא דרעוין כנ"ל. ומחמת שסמוך למיתתו מתחיל להאיר בו בחינת הרצון על כן אז דייקא

יכול להוכיחם. כי עיקר הערבות, מה שכל אחד ערב בעד חברו וצריך להוכיח את חברו, ובאמת מי יכול להוכיח את חברו, כי אינו יודע מה שחסר לחברו וגם מי יודע אם חברו ישמע לדברו ואפילו אם ישמע מי יודע אם יוכל להתגבר על מה שצריך להתגבר ולשוב אליו יתברך, על כן עיקר קיום מצוה זאת הוא על ידי הרצון, שיהיה רצונו חזק מאד לראות בטובת חברו ובטובת כל ישראל טובה אמתית ונצחית, שיזכו כלם לשוב אליו יתברך באמת. וכמו שהאדם בעצמו בודאי ראוי לו שלא ירצה שום רצון אחר רק לזכות להתקרב אליו יתברך, שרק זה הוא טובה והצלחה אמתית, וחוף מזה הכל הבל, כמו כן מחיב כל אחד לאהב את חברו וכל ישראל כנפשו, ולהתגעגע ולכסף שיזכו כל ישראל להתקרב אליו יתברך, ובתוך כך אם אפשר לו לקיים מצוה זאת של תוכחה בפשיטות לדבר עם חברו ביראת שמים, בודאי מה טוב ומה נעים, כי כל אחד מחיב לדבר עם חברו ביראת שמים, אבל העיקר הוא הרצון. (חושן משפט - הלכות ערב - הלכה ג', אות לא לפי אוצר היראה - תוכחה, אות ז')

וְאֵת יְהוֹשֻׁעַ צִוִּיתִי בַעַת הַהוּא לֵאמֹר, עֵינִיךְ הִרְאֵת אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה ה' אֱלֹקֶיכֶם לְשָׁנֵי הַמַּלְכִּים הָאֵלֶּה, כֵּן יַעֲשֶׂה ה' לְכָל הַמַּמְלָכוֹת אֲשֶׁר אַתָּה עֹבֵר שָׁמָּה, לֹא תִירָאוּם, כִּי ה' אֱלֹקֵיכֶם הוּא הַנֹּלְחָם לָכֶם. ... (דברים ג', כא)

וזה מרמז על עיקר המלחמה הגדולה והכבדה שהיא עיקר מלחמת כל אדם שהיא מלחמת היצר בזה העולם שהעיקר שלא יירא ולא יתפחד כלל כי ה' אתנו, כי מלא כל הארץ כבודו כמו שאמר אז אדוננו מורנו ורבנו ז"ל: ה' יתברך עמך ואצלך וכו', אל תירא. וכמו שאמר: שהאדם צריך לעבר בזה העולם על גשר צר והעיקר שלא יתפחד (בלקוטי תנינא - סימן מח). וזה: לא תיראום כי ה' אלקיכם הוא הנלחם לכם. ואזהרה זאת הזהיר ביותר את יהושע, כמו שכתוב: ואת יהושע צויתי וכו'. בחינת הוושע הוא בחינת התלמיד שהשגתו בחינת מלא כל הארץ כבודו, כי ה' יוושע הוא שכני עפר וכו'. שהוא ראשי תבות יהושע וכו' (כמבאר בלקוטי מוהר"ן חלק ב - סימן ז, עין שם), שעיקר השגתו הוא בחינת התחזקות שיחזק את עצמו ואת כל ישראל בכחו של משה רבנו שלא יתיאשו ולא יפלו משום דבר ובכל מה שיעבר עליהם יהיו חזקים בכחו של משה רבם. כי ה' אתם עדיין ולא יתיראו כי ה' אתם, כי מלא כל הארץ כבודו. שזהו בחינת לא תיראום וכו'. כי הצדיק בחינת משה יכול להשפיל את המלאכים המקטרגים שמהם נמשכו ונשתלשלו קלפות סיחון ועוג (שהם מבני הנפילים שאמרו: מה אנוש כי תזכרנו, וכמובא), כי מראה להם שאינם יודעים עדיין בידיעתו יתברך

כלל וכו'. ולעורר ולהקיץ כל השוכני עפר שהם הדרי מטה שלא יתיראו כי עדיין ה' אתם כי מלא כל הארץ כבודו וכו'. שזהו בחינת אזהרת משה את יהושע: עיניך הראות את כל אשר עשה ה' אלקיכם לשני המלכים האלה שהם סיחון ועוג שכחם היה מקטרוג המלאכים כן יעשה ה' לכל הממלכות וכו'. כי מאחר שכבר הרג שני המלכים האלה בזה רואין כי יש כח לבטל קטרוג המלאכים מאחר שהרג שני המלכים האלה סיחון ועוג שנמשכו מהם, על כן בודאי תהיה בטוח וחזק כי כן יעשה ה' לכל הממלכות אשר אתה עבר שמה ובודאי תירשו ארץ ישראל ששם עיקר התגלות זה הדעת של משה שהוא בחינת עליונים למטה ותחתונים למעלה וכו', על כן בודאי לא תיראום וכו'. (הלכות נטילת ידים שחרית - הלכה ו, אות פד)

שיחות

(ר' ישראל אודסר, זצ"ל - המשך)

... לא היה אפשר להגיע לאומן, לכל העולם אנגליה, אמריקה, לאומן? לא! האנשים מבקשים ויזה, לאיפה? לאומן? לא! עכשיו רבנו הקדוש אמר להם שיכנסו לקבר, והוא כבש כל העולם, הוא נמצא באומן וכל מי שרוצה יכול לבוא לרבנו. פלא כזה שכל אחד יכול לבוא לרבנו והוא מתקן אותנו, הוא עוזר לנו, הוא מחיה אותנו, הוא נותן לנו חכמה ושכל ודעת, ואור כזה שלא היה מעולם ועכשיו הזמן שקרוב לביאת המשיח, רבנו הקדוש כותב לי בהמכתב שלו: "ועליך אמרתי מיין פייעריל וועט טליען ביז משיח וועט קומען" "יתלמידי היקר", "יתלמידי היקר", "ועליך אמרתי מיין פייעריל וועט טליען ביז משיח וועט קומען" ואני הייתי שבור מאד, אז הוא רצה להחיות אותי, אז הוא בא ומתחיל: "מאד היה קשה לי לרדת להגיד לך כי נהנתי מאד מעבודתך, ועליך אמרתי מיין פייעריל וועט טליען ביז משיח וועט קומען" ... דברי רבנו היא כלליות כל התורה, כלליות כל נפשות ישראל, הוא כותב לך, לו, ולי, הוא כותב "מאד היה קשה לי לרדת אליך", לא רק אליך, אליך, ואלך, ואלך, ולכל ישראל הוא כבר כבש, הוא כבר יודע איך לעזור לנו, ואיך להוציא אותנו מהחושך, והוא מאיר בנו אור השם, והתורה, והאמונה. עוד לא היה דבר כזה בעולם, עכשיו אפשר ברוך השם להתקרב, יכול כל העלם לבוא אליו לאומן בשתי שעות ומחצה להיות מלוד לאומן שני שעות וחצי, כל העולם יודעים שהיה סגור ולא היה יכול לבוא לאומן שום בן אדם כן כי הם היו שונאים, לא נתנו להגיע לאומן והגענו לאומן בגניבה ובצער גדול סבלנו הרבה מאד אבל עכשיו? אמר להם רבנו שילכו, לא יודעים איפה הם לא נשאר אף אחד מכל הקומוניסטים, בלי כדור, בלי מלחמה, ורבנו הקדוש נתפרסם ונתגדל בכל העולם ויכול כל אחד לבוא אפילו בלי ויזה. עניין כזה, פלאות כזה, שאין בעולם. כל הדיבורים שלו, הוא סיפר המעשיות, הוא יכול לספר מעשיות, שזה הוא עניין פלא כזה. אוי, יהיה עוד, יהיה עוד. כל העולם יכירו וידעו מה זה רבי נתמן.

... לא יכולים לעשות לנו כלום, כשהם מדברים, אומרים: זה ארץ שלנו, זה ירושה מאבותינו, הבית במקדש שלנו, ירושלים שלנו. הם מפחדים שאנחנו נהיה למעלה, אבל לא נתנו להם שום דבר המדינה שלנו כל אחד יכול לעשות במדינה שלו מה שהוא רוצה, הנה יש מכתב שלם שזה שלנו. זה המדינה שלנו, זה אחד יכול להנהיג את המדינה כמו שהיא רוצה. הם? לומדים תניין הם יודעים את זה, אבל לא מאמינים, היהודים הם הם? אנחנו נהיה המשרתים, העבדים שלהם? חיילים שלהם? מפחדים מזה ורוצים שיהיה להם שליטה פה ערבים פה, מדינה ערבית גם כן ולא רק ישראל אבל לא יעזור להם אנחנו אומרים להם לא, לא, לא, לא זה המדינה שלנו לא של הערבים.

... אי 6608 מ"ן 19/1987
אומן לא 1861 קמ 1818

מכתב

ב"ה, כ"ז אלול תש"ל.

(ספר אבי הנחל א' - מכתב ק"י)

לכבוד חמדת לבי, המושל בגנזי המדע והחכמה עלאה דעלאה שגלה החכם האמת נחל נובע, אשר בחכמתו יכבש כל העולם ויוציאם מהחשך ויאיר בלבם נעם אור ה'. כתיבה וחתומה טובה וחיים טובים וארכים.

ימי הזקנה קפצו עלי בחזק יד וכחי וזחי חלש ודל, ותחלואות ותלאות על תלאות וכאבים וצרות צרורות בלי שיעור אשר סבבוני, לא יתנוני לבא בכתובים כמו שראוי לנו. ואם אמנם הגופים רחוקים אבל הנפשות קרובים מאד, כי אנחנו קשורים יחד ביחודא חדא בשרש נשמת המנהיג האמת נחל נובע שהוא שרש יהדותנו וכל חיותנו נחמתנו ותקותנו ותקות כל עם ישראל לדור דור לבננו. הוא פודינו וגואלנו ומצילנו מכל שונאינו לדור דור לנצח.

אש אהבננו ללא תכבה ולא תמוש לעולם ולנצח נצחים ולעולמי עולמים. ה' יודע תעלומות לבבי כי אש אהבתי אליך תוקד בלבי עד אין סוף, ויום ולילה כל מחשבותי עליך על טובתך וישועתך בגוף ובנפש, ומתפלל תמיד שיאיר ה' בלבך אור האמת אור החדש פלא הפלאות אור האורות הנורא מאד נחל נובע, אשר אתה חפץ בו ומשתוקק וחומד בכלות הנפש שיתגלה ויתפרסם בכל העולם, כי תקון העולם תלוי רק בזה.

אהבה הפליאה שעשה ה' בינינו נולדה בטבריה ביום ט"ו בשבט תשי"ז, מאהבה והיחוד הקדוש הזה נולד לנו בן למזל טוב וקראת שמו בישראל 'אבי הנחל', על שם הנחל נובע מקור חכמה. הבן היקר הזה הוא חשוב וחביב מאד בעיני אלקים ואדם. מהבן הזה נולד המתקות וישועות גדולות לכלל ישראל, כידוע לך קצת כמה וכמה חביב וחמוד הבן שלנו אצל גדולי התורה והיראה, אשר משבחים ומפליאים אותו בלי שיעור כי הוא מרבה ומגדל כבוד ה' בעולם, וכלם מתפללים על עניני הקשר שלנו שעל-ידו נתגדל ונתקדש כבוד ה' למעלה ולמטה ואומרים "אצבע אלקים הוא".

אחי חביבי, חמדת לבבי, הוד לבי ונפשי, אינני יכול להזיז אהבתי ותשוקתי וגעוועי מאתך אפילו שעה אחת, כי תלוי בזה דברים עליונים נעלמים ונוראים מאד, שעל-ידי זה נתגדל ונתקדש כבוד ה' ושם הצדיק האמת בכל העולמות.

דע, כי כל דבור ודבור שיצא מפי רבנו ז"ל עולים עד אין סוף ויורדים עד תהום רבה, להרים ולהגביה כל העולם לה' יתברך, אפילו הרחוקים שנתרחקו מקדשת התורה לגמרי וירדו פלאים לתכלית הירידה שאין ירידה למטה ממנה, גם עליהם הגיעו רחמיו בדור העני הזה לעוררם ולהקיצם לתמכס ולסעדם, להחלימם ולרפאותם ולהעלותם לתכלית העליה. אשרינו שזכינו בדורותינו אלה יותר מכל הדורות הקודמים שהיו מעת שברא ה' את עולמו. אשרי אזניך ואשרי עיניך אשר ראית ושמעת והבנת את כל זה, ויותר מזה נזכה לידע לעתיד בעת שאמת מארץ תצמח.

מאת ה' היתה זאת, לכתוב לך דבורים קדושים אלו שלא עלה על דעתי בתחילת הכתיבה לכתבם.

זה עכשיו בא אלי מכתבו וברכתו הלבבי ונתוסף לי שמחה על שמחתי שיש מכתבת דבורים קדושים כאלו שהם נעלמים ונסתרים כל-כך מהעולם. שנה טובה ומאשרה לו ולביתו, ויזכו לראות התגלות האמת בעולם, ויאריכו ימים ושנים על ממלכתו ברב טוב.

דברי עבדו ואוהבו הנאמן המשרתו במסירות בכל לב ונפש.
ישראל בער אוזיסר

(ספר ימי מוהרני"ת [רבי נתן] - סימן ק"ד)

סיפור

© ... והנה עברה כל השנה ועדיין תוחלתי נכזבה כי לא הגיעה תשובה נכונה משם גם באותה השנה תקפ"ו הני"ל נגעה בי יד ה' כי נלקחה ממני אשתי הראשונה עליה השלום בראש חדש אלול שנת הני"ל וקדם לזה היו בני ובתי וכלתי שיחיו מטלים על ערש דוי ואני הייתי אז בדרך והם היו בסכנה גדולה מאד ובחמלת השם שבו כלם לאיתנם תהלה לאל, אך אחר כך חלתה אשתי הני"ל ונפטרה לשלום כני"ל ובאתי לביתי ביום שלישי אחרי הסתלקותה ובעצם צרתי ומרירות נפשי ושברון לבי, כי גם אחר כך לא היו בני ובתי שיחיו בקו הבריאה בשלמות, והיה לי צער גדול מאד מלבד שארי בלבולים וכו' ובתוך כך הגיעו ימי ראש השנה הקדושים, ונסעתי ביום ראשון דסליחות לאומין כדרכנו בכל שנה, והנחתי בני ובתי היתומים בביתי לבדם בחלישות כח מאד ועצם הרחמנות שהיה אז עלי ועליהם אי אפשר לספר וה' ברחמיו העצומים לא עזב חסדו ממני, ובזאת

הנסיעה דייקא עוררני אדם אחד מאנשי-שלומנו שאראה להדפיס גמר התפלות בדפוס אחר שלא בביתי, ותכף נתחזקה דעתי בזה ובטחתי בחסדי השם שיזמין לי הוצאה המרבה וכן עשיתי, וכל המניעות שעברו בזה אי אפשר לספר, אך ימין ה' רוממה, עזרני ברחמיו העצומים ותהלה לאל גמירתי התפלות בשנה הזאת היא שנת תקפ"ז, מה אדבר והוא אמר ועשה, מה אשיב לה' כל תגמולהי עלי, שזכיתי לגמר זכות הרבים כזה אשר לא היה מימות עולם:

עצות ותפילות

(לקוטי עצות - צדיק, סימן לא-לה)

מה שקשה להעולם על מה שצריך לנסע להצדיק לשמע מפיו, הלא אפשר לעין בספרים דברי מוסר. אבל יש חלוק גדול, כי מי ששומע מפי הצדיק בעצמו מקבל דבור לשון הקדש בשלמות דהיינו ביראה, ועל ידי זה זוכין להכניע ולבטל רע הכולל שהוא תאות נאוף עד שזוכה לתקון הברית שהוא תקון הכל. אבל מי ששומע מפי אחר מכל שכן כשרואה בספר, רחוק מזה השלמות, עין בפנים ובאות ברית סימן יז (לקוטי מוהר"ן א', סימן יט).

יש חלוק גדול בין הלומד מתוך הספר ובין השומע מפי הצדיק בעצמו. כי השומע מפי הצדיק בעצמו בודאי נתקשר נשמתו עם הצדיק בשעת תפלתו שהתפלל קדם שהמשיך התורה (כמבאר בפנים), ויש לזה האדם חלק בבאור הזה. כי על ידי התפלה נתוסף קדשה למעלה, וכל תפלה היוצאת מהרבה נשמות היא מוספת קדשה למעלה ביותר. ומעוררת ביותר לב העליון, וממשיך באורי התורה ביותר, הכל לפי רב אנשים כן יותר קדשתו. גם כל האנשים העומדים בשעת הדרוש נכנע רשתים על ידי הטוב שבחכם הדורש, ובוה מוציא אותם מתחת רשות דסטר אחרא, ומכניס אותם תחת רשות הקדשה (שם, סימן כ').

על-ידי שעומדים אצל הצדיק בשעה שדורש ברבים, על ידי זה זוכין לבוא לארץ ישראל ולהכניע הרשעים וכל המונעים (שם, סימן כ').

הקדוש ברוך הוא מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה, וכשפוגמין כחוט השערה אין כח בידם להמשיך תורה (שם).

אי אפשר לבוא לאמונה שלמה שהוא עיקר הכל והיא כלליות הקדשה, כי אם על ידי התקרבות לצדיקי אמת, כי כל עיקר אמונת ישראל ממשכיין הם להדור. אבל אי אפשר להתקרב לצדיקי אמת כי אם על ידי עזות. כי יש כמה וכמה מונעים ומתנגדים ואינם מניחים להתקרב לנקדת האמת. וכן עיקר חכם הוא רק על ידי עזות דסטר אחרא. על כן בהכרח שיהיה להאדם עזות דקדשה לעמד נגד עזותם הרע, ויהיה מצחו חזק לעמת מצחם, כי אי אפשר לכנס אל הקדשה כי אם על ידי עזות גדול. ולבוא לעזות הזה הוא על ידי שמחה שהיא עיקר העזות וההתחזקות לכל יתביש ויתבטל כלל מפני המלעיגים, רק יהיה עז כנמר נגדם (שם, סימן כב).

... וזכני להתקרב לצדיקי אמת, ולמוכיחי אמת. ואזכה שיהיה לי עזות דקדשה, להיות עז כנמר לעמד כנגד עוי פנים שבדור הרוצים להרחיק מצדיקי אמת. ותצילני ותבדילני מן התועים ומן מנהיגי שקר, אשר כל מלכותם והתנשאות שלהם הוא רק על-ידי עזות דסטר אחרא לבד, שהיא מלכותא בלא תגא, והם משתררים ומתגאים על עם דל בחנם, אשר אתה לבד ידעת כמה רעות הם גורמים חס ושלוש, ולא די שאינם יכולים לקרב אותנו אליך באמת, כי אם שרוצים לרחקנו חס ושלוש מנקדת האמת, מצדיקי-אמת, מכשרים אמתיים. רחם עלינו ברחמך ותבדילנו מן הצבועים והשקרנים ממנהיגי שקר, ותן לנו עזות דקדשה שנוכל לעמד כנגד עזותם. ותעזרנו ברחמך הרבים, שיהיה לנו כח על-ידי עזות דקדשה להוסיף עז ותעצומות בקדשה שלמעלה, ואתה תשפיע ותתן עלינו תוספות עז ותעצומות מאתך להתגבר ולהתאמר בעבודתך ובירתך, וכח גבורה גדולה ובעזות גדול דקדשה. ולא נתביש מפני המלעיגים, ולא יפל עלינו שום מורא ופחד ובושה, ולא שום חלישות הדעת משום אדם ומשום נברא שבעולם, כי אם ממך לבד נירא ונפחד ונתביש תמיד לבלי לסור מרצונך ימין ושמאל מעתה ועד עולם. ויקים בנו מקרא שכתוב. תנו עז לאלקים על ישראל גאותו ועזו בשחקים. נורא אלקים ממקדשיך אל ישראל הוא נתן עז ותעצמות לעם ברוך אלקים: (לקוטי תפילות א' - מתוך תפילה כב)

אבן אבן